

राज्य शिक्षा शोध एवं प्रशिक्षण परिषद्, बिहार, पटना
त्रैमासिक मूल्यांकन - दिसंबर 2025

प्रश्न-पत्र

कक्षा — VIII

विषय - संस्कृत

समय - 2 घंटा

पूर्णांक - 25

निर्देश

- इस प्रश्न-पत्र में कुल 5 प्रश्न हैं। प्रत्येक प्रश्न का उत्तर देना अनिवार्य है।
- प्रत्येक प्रश्न के सामने उसके लिए निर्धारित अंक एवं निर्देश अंकित हैं।

1. मञ्जूषातः उचितं पदं चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत।

(5×1=05)

सह, अष्ट, पादम्, गृहीत्वा, अष्टाविंशतिः

- (क) छात्राः पुस्तकानि विद्यालयं गच्छन्ति।
 (ख) रमेशः मित्रैः विद्यालयं गच्छति।
 (ग) अस्माकं देशे राज्यानि सन्ति।
 (घ) अस्माकं देशे केन्द्रशासित प्रदेशाः सन्ति।
 (ङ) दृष्टिपूतं न्यसेत्।

2. अधोलिखितवाक्येषु "सत्यम्" "असत्यम्" वा लिखत-

(5×1=05)

- (क) गजधराः संगीतकाराः आसन्।
 (ख) यः गजपरिमाणं धारयति सः गजधरः।
 (ग) सप्तभगिन्यः सप्तराज्यानाम् एकः समवायः अस्ति।
 (घ) सप्तभगिनीषु अष्ट राज्यानि भवन्ति।
 (ङ) अभिवादनशीलस्य किमपि न वर्धते।

3. सुमेलनं कुरुत-

(5×1=05)

स्तंभ 'अ'	स्तंभ 'ब'
(क) प्राचीने	(i) इत्यादि
(ख) सहसा	(ii) साङ्.केतिकः
(ग) तड़ागः	(iii) अकस्मात्
(घ) प्रतीकात्मकः	(iv) इतिहासे
(ङ) प्रभृति	(v) सरोवरः

4. पदनिर्माणं कुरुत-

(5×1=05)

धातुः	प्रत्ययः	पदम्
(क) कृ	+ तुमुन् =	
(ख) दृश्	+ तुमुन् =	
(ग) गम्	+ क्त्वा =	
(घ) प्र+दा	+ ल्यप् =	
(ङ.) उप+गम्	+ ल्यप् =	

5. संस्कृतभाषायाम् अनुवादं कुरुत-

(5×1=05)

- (क) लड़के प्रतिदिन विद्यालय जाते हैं।
 (ख) मैं आज पटना जाऊँगा।
 (ग) लोग गाँव से नगर आते हैं।
 (घ) लड़कियाँ विद्यालय नहीं गयी थीं।
 (ङ.) तुम क्या खाते हो?

अथवा

"खाद" धातोः लङ्. लकारस्य रूपाणि लिखन्तु-

bsebcareer.com

कक्षा – VIII | विषय – संस्कृत | पूर्ण समाधान

प्रश्न 1 : मञ्जूषातः उचित पदं लिखित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत (5×1=5)

मञ्जूषा :

सः, अष्ट, पाटल, गुहिलाः, अर्थव्यवस्था

- (क) छात्रा पुस्तकानि पाटल विद्यालये पठति।
(ख) रामः मित्रैः सः विद्यालयं गच्छति।
(ग) अस्माकं देशे अष्ट राज्यानि सन्ति।
(घ) अस्माकं देशे गुहिलाः केन्द्रशासित प्रदेशाः सन्ति।
(ङ) पर्यटनं राष्ट्रस्य अर्थव्यवस्था।

प्रश्न 2 : अधोलिखितवाक्येषु “सत्यम् / असत्यम्” लिखत (5×1=5)

- (क) गणेशः महाकालः अस्ति। → असत्यम्
(ख) सा गायकिणी गायति वा नाचति। → सत्यम्
(ग) सत्कर्मणां फलमवश्यमेव भवति। → सत्यम्
(घ) सत्यमेव जयते राष्ट्रस्य वाक्यम्। → सत्यम्
(ङ) अधार्मिकजनाः किमपि न कुर्वन्ति। → असत्यम्

प्रश्न 3 : सुमेलनं कुरुत (5×1=5)

स्तंभ 'अ'	सही मिलान	स्तंभ 'ब'
(क) प्रातः	→	(v) सायं
(ख) सहसा	→	(i) इत्थम्
(ग) लघु	→	(iii) अल्पम्
(घ) चिकित्सकः	→	(iv) वैद्यः
(ङ) मृत्यु	→	(ii) प्राकृतिकः

प्रश्न 4 : पदनिर्माणं कुरुत (5×1=5)

धातु + प्रत्यय = पद

(क) कृ + तुमुन् = कर्तुम्

(ख) दृश् + तुमुन् = द्रष्टुम्

(ग) गम् + क्त्वा = गत्वा

(घ) गम् + ल्यप् = गम्य

(ङ) उपगम् + ल्यप् = उपगम्य

प्रश्न 5 : संस्कृतभाषायाम् अनुवादं कुरुत (5×1=5)

(क) लड़के प्रतिदिन विद्यालय जाते हैं।

👉 बालकाः प्रतिदिनं विद्यालयं गच्छन्ति।

(ख) मैं आज पटना जाऊँगा।

👉 अहं अद्य पटनां गमिष्यामि।

(ग) लोग गाँव से नगर आते हैं।

👉 जनाः ग्रामात् नगरं आगच्छन्ति।

(घ) लड़कियाँ विद्यालय में नृत्य करती हैं।

👉 बालिकाः विद्यालये नृत्यं कुर्वन्ति।

(ङ) तुम क्या जानते हो?

👉 त्वं किं जानासि?